

บวรพรรณ ดิเรกโกศ, สุทธนันท์ สุทธชนะ, นิภาพรรณ สฤกษ์คือภักษ์

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักโรคระบาดวิทยา Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 43 ระหว่างวันที่ 20 - 26 ตุลาคม 2556 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคเลปโตสไปโรซิส เสียชีวิต จังหวัดศรีสะเกษ ช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม 2556 พบผู้เสียชีวิต 4 ราย กระจายใน 3 อำเภอ ทั้งหมดไม่มีโรคประจำตัว ผู้เสียชีวิตทุกรายมีผลการตรวจซีรัมด้วย Test kit พบ Lepto titer Positive จากอาการทางคลินิก และผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ แพทย์วินิจฉัยโรคเลปโตสไปโรซิส รายละเอียดดังนี้

รายแรก เพศชาย อายุ 37 ปี อยู่ที่หมู่ 14 ตำบลสำโรงตาเจ็น อำเภออุษาคเนย์ เริ่มป่วยในวันที่ 19 กันยายน 2556 มีปัสสาวะเป็นสีน้ำตาลเข้ม ต่อมาวันที่ 21 กันยายน 2556 มีไข้ ปวดต้นคอ ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ ไปรักษาที่ รพ.สต.หัวเสือ ได้ยากกลับไปรับประทานที่บ้าน วันที่ 23 กันยายน 2556 ไปโรงพยาบาลวังหินเป็นผู้ป่วยนอก ต่อมาในวันที่ 25 กันยายน 2556 ไปโรงพยาบาลวังหินอีกครั้งด้วยอาการปวดแน่นท้อง ตาเหลือง ส่งไปรักษาที่โรงพยาบาลศรีสะเกษ เสียชีวิตในวันที่ 26 กันยายน 2556 ผู้ป่วยมีประวัติในช่วง 1 สัปดาห์ก่อนป่วย มีแผลที่เท้าทั้งสองข้างและไปช่วยเพื่อนหว่านปุ๋ยในนาข้าว และเกี่ยวหญ้าในนาของตน

รายที่ 2 เพศชาย อายุ 71 ปี อยู่ที่หมู่ 3 ตำบลส้มป่อย อำเภอราษีไศล เริ่มป่วยในวันที่ 2 ตุลาคม 2556 มีไข้ ปวดกล้ามเนื้ออ่อนเพลีย ตัวเหลืองเล็กน้อย วันรุ่งขึ้นไปคลินิกแพทย์ สงสัยโรคฉี่หนู จึงส่งต่อไปโรงพยาบาลราษีไศล วันที่ 4 ตุลาคม 2556 รักษาเป็นผู้ป่วยใน มีอาการถ่ายดำ ปัสสาวะไม่ออก วันที่ 5 ตุลาคม 2556 ส่งต่อโรงพยาบาลศรีสะเกษ ต่อมาเสียชีวิต ผู้ป่วยมีประวัติในช่วง 14 วันก่อนป่วยไประบายน้ำออกจากนา และมีบาดแผลจากใบหญ้าบาดข้อเท้า

รายที่ 3 เพศชาย อายุ 64 ปี อยู่ที่หมู่ 5 ตำบลบัวหุ้ง อำเภอราษีไศล เริ่มป่วยในวันที่ 2 ตุลาคม 2556 มีไข้ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดศีรษะ ปวดเอว ไปรักษาครั้งแรกที่ รพ.สต.บัวหุ้ง วันที่ 5 ตุลาคม 2556 ไปโรงพยาบาลราษีไศล และแพทย์นัดมาอีกในวันที่ 6 ตุลาคม 2556 มีอาเจียนเป็นเลือด หมดสติ แพทย์จึงส่งต่อไปโรงพยาบาลศรีสะเกษ ในวันเดียวกัน และต่อมาเสียชีวิตผู้ป่วยมีประวัติในช่วง

14 วันก่อนป่วย ไปดักปลาในน้ำท่วมซึ่งติดต่อกันนาน 6 วัน และมีบาดแผลเปื่อยพุพองที่เท้า เป็นตุ่มคัน จากการแช่น้ำ

รายที่ 4 เพศหญิง อายุ 34 ปี อยู่ที่หมู่ 15 ตำบลคำแย อำเภอยะรัง เริ่มป่วยในวันที่ 3 ตุลาคม 2556 มีไข้ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดที่น่อง วันที่ 6 ตุลาคม 2556 ไปคลินิกแพทย์ในอำเภอ วันที่ 8 ตุลาคม 2556 หอบเหนื่อย วิงเวียน ไปคลินิกแพทย์ในจังหวัดแพทย์สงฆ์ใช้เลือดออก จึงส่งต่อโรงพยาบาลศรีสะเกษ ได้รับไว้ในโรงพยาบาล ผู้ป่วยเสียชีวิตในวันที่ 13 ตุลาคม 2556 ผู้ป่วยมีประวัติในช่วง 14 วันก่อนป่วยไปทุ่งนาเป็นประจำเพื่อถอนหญ้า ใส่ปุ๋ย หาดหอย ปลา แช่น้ำนานเกิน 3 ชั่วโมง ไม่ได้สวมรองเท้าแตะ และ สิ้นเท้าแตก

ทีม SRRT ได้ค้นหาผู้ป่วยในชุมชน ไม่พบผู้ป่วยรายใหม่ สำนักโรคระบาดวิทยาได้แนะนำให้ส่งตัวอย่างซีรัมที่เหลือ เพื่อตรวจหา Serovar ของโรคเลปโตสไปโรซิส ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผลการตรวจ (28 ต.ค.) จากตัวอย่างที่ส่งตรวจ 3 ราย พบการติดเชื้อ 1 ราย โดยทดสอบด้วยวิธี Microscopic Agglutination Test (MAT) ให้ผล Antibody titer Panama 1:400, Shermani 1:400, Australis 1:200, Louisaina 1:200, Cynopteri 1:100 และไม่พบเชื้อ 2 ราย เจ้าหน้าที่สอบสวนโรคอยู่ระหว่างการดำเนินการส่งตัวอย่าง 1 ราย

สสจ.ศรีสะเกษประสานงานปศุสัตว์อำเภอราษีไศลเพื่อเก็บตัวอย่างเลือดในวัวที่บ้านผู้เสียชีวิต ทีม SRRT พื้นที่ได้ให้สุขศึกษา ประชาสัมพันธ์โรคฉี่หนูแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ให้ รพ.สต.เฝ้าระวัง คัดกรองผู้ป่วย และจัดสำรองยา Doxycycline ไว้ที่ รพ.สต. และประสานผู้นำชุมชน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อร่วมวางแผน ดำเนินการป้องกันควบคุมโรคต่อไป ทีม SRRT ในพื้นที่วางแผนจะทำ Dead case conference

2. อุบัติเหตุรถบัสตกเหว จังหวัดลำปาง จากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในวันที่ 23 ตุลาคม 2556 เกิดอุบัติเหตุรถบัสตกเหวบริเวณน้ำตกพานทอง ถนนวังเหนือ-พะเยา กม. 26-27 อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ทีมสำนักโรคระบาดวิทยาและ SRRT ในพื้นที่ได้

สอบสวนโรคเบื้องต้นพบว่า เหตุเกิดในวันที่ 23 ตุลาคม 2556 เวลา ประมาณ 18.00 น. เป็นรถบัสที่บรรทุกคณะผู้สูงอายุจากตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อไปทอดกฐิน ณ วัดใหม่ สัมคัคิธรรม อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง และประสบอุบัติเหตุตกเหวระหว่างการเดินทางกลับ ผู้บาดเจ็บได้รับการช่วยเหลือและส่งไปรักษาที่โรงพยาบาลวังเหนือ โรงพยาบาลลำปาง โรงพยาบาลนครพิงค์เชียงใหม่ โรงพยาบาลพะเยา และบางรายขอไปรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน จากการสอบสวนการบาดเจ็บของผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บทั้งหมด 39 ราย เพศหญิงมากกว่าเพศชาย อัตราส่วนหญิงต่อชาย 5.5 ต่อ 1 มีอายุฐานอายุ 59 ปี (อายุระหว่าง 14-80 ปี) เป็นผู้เสียชีวิตรวม 22 ราย (ในจำนวนนี้เสียชีวิตที่โรงพยาบาล 1 ราย) และผู้บาดเจ็บรวม 17 ราย (เป็นผู้ป่วยใน 14 ราย ผู้ป่วยนอก 3 ราย) ในผู้เสียชีวิต 22 ราย พบว่ามี การบาดเจ็บรุนแรงที่ศีรษะ 14 ราย (63.6%) รองลงมาคือ บาดเจ็บรุนแรงที่ทรงอก 4 ราย (18.2%) บาดเจ็บที่กระดูกสันหลังระดับต้นคอ 3 ราย (13.6%) บาดเจ็บรุนแรงที่ช่องท้อง 1 ราย (4.6%) ทีมสอบสวนวางแผนจะรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ขับรถบัส ชากรถบัส ถนน ผู้บาดเจ็บ และปัจจัยเสี่ยง เพื่อหาสาเหตุและแนวทาง/มาตรการในการแก้ไขและป้องกันที่เหมาะสมต่อไป

3. ไฟไหม้โกดังเก็บเคมีภัณฑ์ กรุงเทพมหานคร สำนักระบาดวิทยาทราบข่าวจากสื่อมวลชนว่า เกิดเหตุไฟไหม้โกดังเก็บเคมีภัณฑ์ บริษัทเคมีภัณฑ์แห่งหนึ่ง แขวงบางนา เขตบางนา ทีมสำนักระบาดวิทยาและทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 กรุงเทพมหานคร ลงพื้นที่สอบสวนร่วมกับสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กองสุขภาพสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขตบางนา ในวันที่ 24 ตุลาคม 2556 เวลา 11.00 น. จากการสอบสวนเบื้องต้นพบว่าในวันที่ 23 ตุลาคม 2556 เวลา 02.00 น. เกิดเหตุการณ์ระเบิดไฟไหม้ที่บริษัทเคมีภัณฑ์แห่งนั้น ซึ่งเป็นบริษัทรับซื้อและขายเคมีภัณฑ์ บริเวณที่เกิดระเบิดและไฟไหม้ คือ โกดังเก็บเคมีภัณฑ์ ซึ่งเก็บสารเคมี ได้แก่ โซเดียมไฮดรอกไซด์ โซเดียมโบรไมด์ โซเดียมไฮดรอกไซด์ โซเดียมซัลไฟด์ โซเดียมเฮกซะเมตาฟอสเฟต โซเดียมไฮดรอกไซด์ แคลเซียมคลอไรด์ ฯลฯ โดยเกิดการระเบิด 3 ครั้ง ในครั้งที่ 2 มีเปลวไฟเกิดขึ้น มีควันพวยพุ่งขึ้นมาและกระจายเป็นวงกว้าง ไปยังบริเวณใกล้เคียง ซึ่งเป็นชุมชนและโรงงานพนักงานในบริษัทจึงได้พยายามดับไฟด้วยน้ำ แต่ไม่สามารถควบคุมเหตุการณ์ได้โดยบริเวณที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ ชุมชนวงศ์สวัสดิ์ประมาณ 80 หลังคาเรือนและบริษัทสิ่งทอใกล้เคียงแห่งนั้น ในวันที่ 24 ตุลาคม 2556 เวลา 11.00 น. กองสุขภาพ

สิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ได้ตรวจคุณภาพอากาศภายในโรงงานและชุมชนใกล้เคียง มีการตรวจวัดสาร 4 ชนิด ได้แก่ คาร์บอนมอนอกไซด์, ไฮโดรเจนซัลไฟด์, แอมโมเนีย, คาร์บอนไดซัลไฟด์ พบว่าสารดังกล่าวไม่เกินค่ามาตรฐาน ศูนย์บริการสาธารณสุข 8 บุนนาค รุ่งเรือง จัดตั้งจุดคัดกรองสุขภาพในชุมชนวงศ์สวัสดิ์ ณ ศูนย์สุขภาพชุมชน และบริษัทสิ่งทอใกล้เคียงแห่งนั้น ซึ่งมีประชาชนมาเข้ารับบริการ จำนวน 114 คน อยู่ในช่วงอายุ 5 - 91 ปี เป็นชาย 29 คน (ร้อยละ 25.4) หญิง 85 คน (ร้อยละ 74.6) พบผู้มีอาการป่วยจำนวน 107 คน ส่วนใหญ่มีอาการแสบจมูก แสบคอ 52 ราย (ร้อยละ 48.6) รองลงมา คือ เวียน/ปวดศีรษะ 15 ราย (ร้อยละ 14.0) และหายใจไม่สะดวก 8 ราย (ร้อยละ 7.5)

สำหรับสาเหตุการเกิดเพลิงไหม้ครั้งนี้อยู่ระหว่างรอผลสรุปจากกองพิสูจน์หลักฐาน

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. ไข้หวัดนก H5N1 ในคน ประเทศกัมพูชา วันที่ 22 ตุลาคม 2556 องค์การอนามัยโลก (WHO) ภาคพื้นแปซิฟิกตะวันตกเปิดเผยผู้ติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนก H5N1 ยืนยัน เป็นรายที่ 21 (รอดชีวิตเพียง 10 ราย) ของปี 2556 และเป็นผู้ติดเชื้อไวรัส H5N1 รายที่ 42 ของกัมพูชา (เพศหญิง 25 ราย เด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี 31 ราย) ผู้ป่วยเป็นเด็กหญิงอายุ 8 ปี จากหมู่บ้าน O-Raing, Pung Ror commune, อำเภอ Baray จังหวัดกัมปงทม มีผลการตรวจยืนยันจากสถาบันปาสเตอร์ในกัมพูชา ผู้ป่วยเริ่มมีไข้ จาม ในวันที่ 8 ตุลาคม 2556 วันต่อมาไปรับการรักษาที่คลินิกในหมู่บ้าน วันที่ 10 ตุลาคม 2556 มีอาการไอ ไข้ อาเจียน ไปรับการรักษาที่คลินิกนอกหมู่บ้านใน Taing Kor จังหวัดกัมปงทม วันที่ 11 ตุลาคม 2556 มีอาการทรุดลงจึงไปที่คลินิกเอกชน และถูกส่งไปรักษาต่อที่ Jayavarman VII Hospital จังหวัดเสียมราฐ ด้วยอาการไข้ ไอ อาเจียน และหายใจลำบาก เก็บตัวอย่างส่งตรวจ (11 และ 14 ต.ค.) ได้รับยาทามิฟลู (14 ต.ค.) ปัจจุบันมีอาการทรงตัว

จากการสอบสวนโรค พบว่าผู้ป่วยมีประวัติสัมผัสสัตว์ปีกโดยตรง โดยช่วยเตรียมอาหารจากไก่ที่เสียชีวิตมาก่อน ทีมสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว และ กระทรวงเกษตรฯ ร่วมกันในการสอบสวนและควบคุมป้องกันโรคอย่างใกล้ชิด ได้ติดตามผู้สัมผัสและให้ยารักษา และสอบสวนสาเหตุการเสียชีวิตของสัตว์ปีกในหมู่บ้าน

2. ไข้หวัดนกชนิด A(H7N9) ในคน ประเทศจีน วันที่ 24 ตุลาคม 2556 WHO ได้รับรายงานจาก The National Health and Family Planning Commission ของจีน พบผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนกชนิด A(H7N9) รายใหม่เป็นชายอายุ 67 ปี

จากมณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang) อาชีพเกษตรกร มีประวัติสัมผัส สัตว์ปีกมีชีวิต เริ่มป่วยในวันที่ 16 ตุลาคม 2556 เข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลของท้องถิ่นในวันที่ 18 ตุลาคม 2556 และถูกส่งต่อไป โรงพยาบาลอื่นในวันที่ 21 ตุลาคม 2556 ผู้ป่วยมีอาการแยลง ปัจจุบันมีอาการวิกฤติ

WHO ได้รับรายงานผู้ติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนกชนิด A (H7N9)

ที่มีผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ทั้งหมด 137 ราย เสียชีวิต 45 ราย (อัตราป่วยตาย 32.9%) มีผู้ป่วยที่นอนใน โรงพยาบาล 4 ราย จำหน่ายออกจากโรงพยาบาล 88 ราย ยังไม่ พบหลักฐานการติดต่อจากคนสู่คนแบบยั่งยืน WHO ไม่ได้แนะนำ ให้มีการคัดกรองพิเศษที่จุดผ่านแดนและไม่แนะนำในการจำกัดการเดินทางหรือการค้าแต่อย่างใด (แหล่งที่มา : www.who.int)



ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 43 Reported Cases of Diseases under Surveillance 506, 43rd week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์ข้อมูลทางระบาดวิทยา สำนักกระบาดวิทยา
Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี ก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2556 สัปดาห์ที่ 43

Table 1 Reported Cases of Priority Diseases under Surveillance by Compared to Previous Year in Thailand, 43rd Week 2013

Disease	2013				Case* (Current 4 week)	Mean** (2008-2012)	Cumulative	
	Week 40	Week 41	Week 42	Week 43			2013	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	1	0	1	54	7	0
Influenza	1194	938	489	146	2767	7727	37145	0
Meningococcal Meningitis	0	1	0	0	1	2	8	2
Measles	32	23	18	4	77	6422	2302	0
Diphtheria	2	0	0	0	2	6	16	5
Pertussis	0	0	0	0	0	1	23	1
Pneumonia (Admitted)	4258	3930	2680	1043	11911	15644	148162	819
Leptospirosis	86	69	37	11	203	582	2310	21
Hand foot and mouth disease	990	831	503	176	2500	1212	38220	3
D.H.F.	1497	1153	637	174	3461	6654	137271	128

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักกระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)